

Beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

op de op 22 maart 2019 door ons ontvangen aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, juncto artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming van Zonnepark Sambeeksedijk BV voor het saneren van de aanwezige boerderij en het realiseren van een zonnepark, gelegen aan de Sambeeksedijk 14, 5845 ES te Sint Anthonis (gemeentecode OLO00, sectie L, nummer 281) en de kadastrale percelen met gemeentecode OLO00, sectie L, nummers 48, 47, 45, 44, 43 en 230, in de gemeente Sint Anthonis en de kadastrale percelen met gemeentecode BMR00, sectie Q, nummers 96 en 97, in de gemeente Boxmeer.

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	3
1 Onderwerp	3
2 Besluit.....	4
Procedurele aspecten.....	5
1 Aanvraag.....	5
2 Bevoegd gezag.....	5
3 Reguliere voorbereidingsprocedure	5
4 Ontvankelijkheid	5
5 Overige regelgeving.....	5
Toetsing en overwegingen	6
1 Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	6
1.1 Beschermingsregimes.....	6
1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant.....	6
2 Toetsing effecten ruimtelijke ingreep	7
2.1 Aangevraagde activiteiten.....	7
2.2 Mogelijke effecten.....	7
2.3 Alternatievenafweging	7
2.4 Belang van de aanvraag.....	8
2.5 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding	10
2.6 Conclusie	13
Bijlage 1. Voorschriften	14
Bijlage 2. Locatie activiteiten	16
Bijlage 3. Meldingsformulier start werkzaamheden	19
Kennisgeving.....	20

BESLUIT

1 Onderwerp

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 22 maart 2019 van Zonnepark Sambeeksedijk BV een aanvraag ontvangen voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, juncto artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft een verzoek tot ontheffing voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van het saneren van de aanwezige boerderij en het realiseren van een zonnepark, gelegen aan de Sambeeksedijk 14, 5845 ES te Sint Anthonis (gemeentecode OLO00, sectie L, nummer 281) en de kadastrale percelen met gemeentecode OLO00, sectie L, nummers 48, 47, 45, 44, 43 en 230, in de gemeente Sint Anthonis en de kadastrale percelen met gemeentecode BMR00, sectie Q, nummers 96 en 97, in de gemeente Boxmeer.

2 Besluit

Gelet op de bepalingen van de Wet natuurbescherming besluiten wij:

- I. aan Zonnepark Sambeeksedijk BV, Utrechtseweg 154, 3818 ES te Amersfoort, ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, juncto artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - huismus (*Passer domesticus*);
 - artikel 3.10, eerste lid, onder b, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - das (*Meles meles*);
 - voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 1 september 2024;
 - de ontheffing geldt vanaf 1 januari 2021, voor de duur van 25 jaar, of totdat het zonnepark niet meer aanwezig is, voor wat betreft de verplichtingen in het kader van de monitoring;met de in bijlage 1 genoemde voorschriften, voor het saneren van de aanwezige boerderij en het realiseren van een zonnepark, gelegen aan de Sambeeksedijk 14, 5845 ES te Sint Anthonis (gemeentecode OLO00, sectie L, nummer 281) en de kadastrale percelen met gemeentecode OLO00, sectie L, nummers 48, 47, 45, 44, 43 en 230, in de gemeente Sint Anthonis en de kadastrale percelen met gemeentecode BMR00, sectie Q, nummers 96 en 97, in de gemeente Boxmeer;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten, in de aanvraag en het activiteitenplan, voor zover deze betrekking heeft op de soort, en bijlagen 1 en 2, deel uitmaken van het besluit.

Bijlage 1: voorschriften

Bijlage 2: locatie van het initiatief

Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

's-Hertogenbosch, 21 juli 2020

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,



De heer J. Reijnen
Teammanager Omgevingsdienst Brabant Noord

PROCEDURELE ASPECTEN

1 Aanvraag

Op 22 maart 2019 hebben wij van Zonnepark Sambeeksedijk BV een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, juncto artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 2, 10 en 15 oktober 2019, 3 december 2019, 3 februari 2020, 13 maart 2020, 15 mei 2020, 4, 18 en 23 juni 2020 en 6 en 7 juli 2020 aangevuld. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten opgenomen in de aanvraag en bijlage 2. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/093744.

2 Bevoegd gezag

Omdat de activiteiten verricht worden in de provincie Noord-Brabant, zijn wij op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Indien aan de orde betrekken wij tevens gevolgen van de activiteiten voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

3 Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

4 Ontvankelijkheid

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing ingevolge de Wnb is vereist, hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

5 Overige regelgeving

Bij de beoordeling van onderhavige aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan derhalve aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

TOETSING EN OVERWEGINGEN

1.1 Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 2.6.1 van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen.

1 Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteiten betreffen het saneren van de boerderij aan de Sambeeksedijk 14 te Sint Anthonis en het ontwikkelen van een zonnepark op dit adres en aangrenzende percelen (zie bijlage 2), in combinatie met de aanleg van natuurzones in de randen en langs de watergangen. In het westelijk deel wordt alleen op het agrarische perceel een zonneveld aangelegd. De bebouwing en beplanting van het westelijk deel blijven geheel gehandhaafd. De zonnevelden beslaan circa 22 ha van de 26 ha. Het bos in de noordwesthoek en alle sloten langs de randen van het plangebied blijven behouden. De watergang van de zuidrand naar het erf wordt gedempt. De twee oost-west lopende watergangen blijven behouden en langs de noordzijde van de zuidelijke watergang wordt een struweelzone aangelegd. Langs de oost- en zuidrand van het plangebied van het plangebied en onder de hoogspanningsleiding worden groenstroken aangelegd met kruidenrijk grasland en/of hagen. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Mogelijke effecten

In het plangebied zijn circa 28 nestplaatsen van de huismus aangetroffen. Verder zijn twee burchten van de das nabij het plangebied aangetroffen.

De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten, nesten/rustplaatsen van de huismus worden vernield en weggenomen. Dit is een overtreding van de bepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb. De landelijke staat van instandhouding is matig ongunstig. Voor de provincie Noord-Brabant treedt over de periode 1990-2017 geen significante aantalsveranderingen op. Lokaal zijn ook erven in de omgeving geïnspecteerd. Op 3 erven, die op een afstand van minstens 300 meter zijn gelegen, zijn groepjes huismussen waargenomen.

Daarnaast worden door het uitvoeren van de activiteiten, vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de das indirect beschadigd, doordat het functionele leefgebied wordt gewijzigd. Dit is een overtreding van de bepaling zoals bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onder b, van de Wnb. De landelijke staat van instandhouding is relatief gunstig. Noordoost-Brabant is altijd en belangrijk leefgebied voor dassen gebleven. De dassenpopulatie in de omgeving van Sint Anthonis is al circa 20 jaar stabiel. Het aantal dassen breidt niet meer uit. Dit geeft aan dat de draagkracht van het gebied volledig is benut bij het huidige grondgebruik.

2.3 Alternatievenafweging

Alternatieve vormen van hernieuwbare energie

In Nederland zijn windenergie, bio-energie, zonne-energie en aardwarmte de belangrijkste vormen van hernieuwbare energie.

Doordat ingezet wordt op de transitie van energie uit fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energie, zullen hernieuwbare energiebronnen in de toekomst een nog belangrijkere rol gaan spelen in de energievoorziening in Nederland. Het voordeel van zonne-energie ten opzichte van wind-energie is dat geen aanvaringsslachtoffers onder vogels en vleermuizen worden veroorzaakt. Bovendien is het van belang dat er verschillende vormen van hernieuwbare energie worden opgewekt. Voor een stabiele beschikbaarheid van hernieuwbare energie is de opwekking van zonne-energie daarmee als een van de belangrijkste vormen van hernieuwbare energie van groot belang.

Alternatieve locaties

De gemeente Sint Anthonis heeft een visie op energietransitie uitgewerkt waarin zij aangeeft dat er voor 2035 een duurzame opwekcapaciteit nodig is van 434 TJ per jaar. Biomassa en windmolens kunnen hieraan bijdragen maar niet alleen in voorzien. De gemeente voorziet in een combinatie van energiebronnen, waaronder zonne-energie. In het gemeentelijk beleid is ruimte gemaakt voor grondgebonden zon PV (waaronder zonne-energie).

Als alternatieve locatie voor een zonnenveld, zijn bosgebieden, houtopstanden en Natura 2000-gebieden uitgesloten. Nog niet benutte maar wel geschikte daken binnen de gemeente kunnen maximaal 42 TJ leveren. Daken vormen een aanvulling op, maar geen alternatief voor velden met zonnepanelen.

De locatie waar het zonnepark is voorzien is goedgekeurd door de gemeente als ontwikkellocatie. De locatie bestaat uit akkerpercelen met intensief agrarisch beheer, waardoor de natuurwaarden ter plaatse relatief laag zijn. Tevens grenst het plangebied aan de autoweg A73, waardoor het plangebied al minder geschikt is als broed- en foerageergebied voor verstoringgevoelige diersoorten. De keuze voor deze locatie leidt daardoor tot relatief geringe effecten op de aanwezige natuurwaarden. In lijn met het beleidskader is er op deze locatie de mogelijkheid om een VAB-locatie te saneren; de melkveehouderij stopt en het intensieve agrarische grondgebruik wordt gestaakt. Daarmee vermindert de milieubelasting op aangrenzende bosgebiedjes en nabije natuurgebieden. De kans is groot dat realisatie van het zonnepark op een andere locatie grotere negatieve effecten op de natuurwaarden ter plaatse heeft en minder positief effect op omringende bos en natuur heeft.

Alternatieve inrichting, werkwijze en planning

Voor een optimale opbrengst en opbrengstverdeling over de dag hebben de zonnepanelen een oost-west opstelling. Er is voor dit ontwerp gekozen omdat dit hoge landschappelijke kwaliteit biedt, en tevens efficiënt gebruik van de ruimte. Weliswaar is de dichtheid aan panelen dichter dan bij een zuidopstelling en komt daardoor minder licht op de grond, dit wordt echter gecompenseerd door brede groenstroken met natuurgerichte inrichting. De uitgebreide groenstructuur langs de randen alsmede onder de hoogspanningsleiding is veel belangrijker voor natuurwaarde dan smalle stroken tussen de rijen zonnepanelen. Daarom is deze groenstructuur uitgebreid uitgewerkt, in plaats van een zuidopstelling te overwegen. Overigens blijft ook tussen de oost-westopstellingen 1,50 meter ruimte die wordt ingericht als kruidenrijk gras om de biodiversiteit te versterken. Ook komen er verticale spleten tussen iedere set zonnepanelen, zodat ook hier licht en water doorheen komen.

Als alternatief voor huismus zou het denkbaar zijn om een deel van de bedrijfsgebouwen te laten staan. Echter voor de realisatie van een groot zonnepark als dit stelt de gemeente de voorwaarde dat aanwezige bebouwing wordt verwijderd. Bij handhaving van gebouwen zou een veel kleiner zonnepark mogen worden gerealiseerd en dat zou niet rendabel gemaakt kunnen worden.

Omdat duidelijk is dat de das en huismus in het plangebied verblijven, is in de hele uitwerking van de groenstructuur hiermee vroegtijdig rekening gehouden. Daarbij is tevens de planning van de werkzaamheden geheel afgestemd zodanig dat kwetsbare perioden van beschermde soorten zo veel mogelijk worden vermeden.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.4 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van het belang 'volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, sub b, van de Wnb en op grond van het belang 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.10, tweede lid, juncto artikel 3.8, vijfde lid, sub b, onder 3.

ODBN,

Kenmerk Z/093744-196121

Deze belangen worden hieronder nader toegelicht:

- Asbestverwijdering; op de daken is asbestmateriaal aanwezig en door de gemeente is verplicht om de agrarische bebouwing te slopen. Met het verwijderen van de asbestdaken wordt bijgedragen aan de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- Luchtverontreiniging door fijnstof en stikstofoxiden; het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) schat dat jaarlijks een paar duizend Nederlanders enkele maanden eerder overlijden als gevolg van luchtverontreiniging. De concentratie van vervuulende stoffen in de Nederlandse lucht nam de afgelopen decennia af en liggen gemiddeld genomen de concentraties in Nederland onder de norm, maar ook dan is luchtverontreiniging schadelijk. De Wereldgezondheidsorganisatie adviseert te streven naar nog lagere waarden in de Nederlandse lucht. Verkeer, industrie, raffinaderijen en de energiesector zijn de belangrijkste bronnen van deze stoffen en uitstoot is nauw gerelateerd aan gebruik van fossiele brandstoffen. Door dit gebruik te vervangen door duurzame energiebronnen kan de luchtverontreiniging sterk afnemen. Het kabinet heeft ook de ambitie om de luchtkwaliteit permanent te verbeteren, in Regeerakkoord is opgenomen dat hiervoor een nationaal luchtkwaliteitsplan zal worden opgesteld, het Schone Lucht Akkoord, waarvoor het Rijk in een Interdepartementaal beleidsonderzoek scenario's heeft uitgewerkt;
- Weersextremen; door klimaatverandering treden weersextremen regelmatig op. Weersextremen kunnen onder meer zorgen voor sterfte door hieraan gerelateerde ziekten. Maar hittegolven komen ook regelmatig voor, die ook zorgen voor extra sterfte in Europese steden. De kans op het optreden van zomersmog neemt ook toe, hogere hoeveelheden fijnstof zijn gevaarlijk voor kwetsbare groepen in de samenleving;
- Ziekteverwekkers; als gevolg van opwarming van de aarde door klimaatverandering kunnen nieuwe ziekteverwekkers, waaronder insecten, virussen en bacteriën zich vestigen in Nederland. Daarnaast kan klimaatverandering ervoor zorgen dat bestaande ziekteverwekkers gunstigere ontwikkelingsomstandigheden ondervinden. Ook zorgt de toename van het CO₂-gehalte in de lucht voor een hogere pollenproductie en een langer groeiseizoen, waardoor het aantal allergiedagen voor mensen met pollenallergie toeneemt. Deze ontwikkelingen vormen een bedreiging van de volksgezondheid.;
- Overstromingsrisico; de opwarming van de aarde door klimaatverandering zorgt door het smelten van ijs voor een stijging van de zeespiegel. Grote delen van Nederland zijn door de ligging onder de zeespiegel, gevoelig voor overstromingen vanuit zee. Daarnaast nemen extremen in neerslag toe, waardoor rivieren tijdens overvloedige neerslag meer water af moeten voeren. Aangezien Nederland de delta vormt van verschillende grote rivieren, is Nederland ook extra gevoelig door deze zogenaamde piekafvoeren;
- Zoetwatervoorziening; de beschikbaarheid van zoet water kan onder druk komen te staan bij een stijging van de zeespiegel en tijdens droogteperiodes als gevolg van klimaatverandering. Gedurende periodes is al te weinig zoet water beschikbaar, maar de verwachting is dat dit vaker zal optreden, volgens het Nationaal Waterplan 2016-2021.

Het gebruik van fossiele energie heeft negatieve effecten op de volksgezondheid en openbare veiligheid door een toename van luchtverontreiniging en weersextremen en het daarmee samenhangende optreden van ziekteverwekkers, overstromingsrisico en problemen met (drink)watervoorziening. De terugdringing van het gebruik van fossiele energiebronnen door het opwekken van hernieuwbare zonne-energie beperkt de negatieve gevolgen van luchtverontreiniging en klimaatverandering.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen voldoende onderbouwd zijn om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.5 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In het activiteitenplan (hoofdstuk 6) en de aanvullende gegevens van 3 februari 2020, 13 maart 2020, 15 mei 2020, 4, 18 en 23 juni 2020 is omschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de huismus en de das zoveel mogelijk te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen.

Voor de huismus:

- Aan de noord- en zuidgevel van het ateliergebouw, in de westzijde van het plangebied, worden nestkasten met in totaal 20 nestplaatsen opgehangen. Deze worden op 3 tot 5 meter hoogte opgehangen en er worden nestkasten gebruikt die voldoen aan de eisen van de huismus volgens Kennisdocument Huismus en Stichting Witte Mus, met een minimale broedruimte van 16 bij 28 cm bodem-oppervlakte en een hoogte van 15 cm;
- Op twee locaties (direct ten westen van het huidige agrarische erf, grenzend aan de zuidrand van het atelier én in de zuidpunt van het plangebied, grenzend aan de boomgaard) worden twee huismussentillen met 18 nestplaatsen (Vivara HT MU) geplaatst (zie figuur 3);
- De twee bij elkaar geplaatste huismussentillen worden 5 tot 10 meter uiteen geplaatst. Rond de huismussentillen zal tevens worden gezorgd voor de essentiële elementen in het leefgebied:
 - een zandige plek van enkele vierkante meters bij iedere kruidenrand, die niet wordt ingezaaid en extra wordt gemaaid of bewerkt;
 - een stenige plek met grit aan de voet van iedere huismussentil;
 - een ondiepe bak aan de voet van iedere huismussentil die drinkwater verschaft, bijv. een ondiep gemaakte veedrinkbak. Als de bak droogvalt zijn ook nog sloten nabij die drinkwater kunnen leveren;
- De nestkasten en huismussentillen worden zo spoedig mogelijk geplaatst, maar in ieder geval een half jaar voor de sloop van de stallen;
- Rond het zonnepark wordt een mantel- en zoomvegetatie van 10 meter breed (6 meter brede haag met hek en een groenstrook) gepland:
 - in de mantel- en zoomvegetatie worden nabij alle huismussentillen de wintergroene soorten in clusters bijeen geplant om een goede dekking te leveren;
 - er wordt op deze locaties gebruik gemaakt van groter plantmateriaal dan elders in de haag (150-175 cm in plaats van 60-80 cm), zodat snel een dichte haag van 2 meter ontstaat;
 - nabij de huismussentillen wordt klimop geplant om aanvullende dekking te leveren. Als het buitenhek is geplaatst, wordt langs het hek rond het zonneveld nabij iedere huismussentil twee stroken klimop van circa 10 meter lengte worden geplant. Omdat het buitenhek pas aan het eind van de aanleg van het zonneveld kan worden geplaatst, wordt op een eerder tijdstip, direct na plaatsing van de huismussentillen, ook klimop aangeplant langs een hekwerk vlak rond de paal;
 - de hagen nabij en de klimop rond de palen van huismussentillen worden aangeplant een half jaar voordat de hagen en stallen met bestaande nest- en slaapplekken worden gesloopt en verwijderd;
 - er worden nabij de huismussentillen enkele takkenrillen aangelegd, per huismussentil 2 delen van ieder circa 10 meter lengte, en in het midden 2 meter hoog;
- er worden op twee locaties akkerkruidenranden aangelegd, in de directe nabijheid van de huismussentillen;
- ongeschikt maken huidige verblijfplaatsen:
 - als er geen vee meer wordt gehuisvest en gevoerd, zal het voeraanbod verminderen;

- tijdig voorafgaand aan de sloop de nestplaatsen onaantrekkelijk gemaakt. Tussen onaantrekkelijk maken en sloop wordt een minimale periode van twee weken gehanteerd. Het onaantrekkelijk maken, gebeurt na de broedtijd, maar ruim voor de winter met eventuele vorstperioden, dus in de periode september - oktober. Dit gebeurt door isolatie- en afwerkplaten aan de binnenkant van de daken los te maken, en indien dit niet conflicteert met asbestverwijdering, gaten in de daken te maken;
- de sloop kan vervolgens plaatsvinden in de periode oktober - februari. Indien tijdens de sloop vorstperioden optreden, wordt de sloop uitgesteld totdat de vorstperiode voorbij is;
- de bestaande hagen worden niet verwijderd voordat nieuwe hagen zijn aangeplant in de omgeving van het nu nog agrarische erf. Net als het onaantrekkelijk maken van nestplaatsen in de stallen gebeurt dit buiten de meest kwetsbare periode, dus na de broedtijd, maar voor de winter met eventuele vorstperioden (dus september - oktober). Van het materiaal van de gerooide hagen wordt in de rand een houtril opgebouwd die in de eerste twee jaar naast de nog jonge aanplant aanvullende slaapplek kan bieden. Deze houtril kan na twee jaar zo nodig worden verwijderd zodat de haag verder kan uitgroeien.

Voor de das:

- Vrije doorgangen voor de das:
 - op maaiveldhoogte wordt een aantal korte ronde of rechthoekige buizen aangebracht met een diameter van 30-50 cm. Deze buizen kunnen goed als dassentunnel fungeren volgens het Kennisdocument Das (BIJ12, 2017b). De afstand tussen de tunnels mag maximaal 250 meter zijn. Gezien de intensiteit van het huidige gebruik van het terrein worden hier buizen aangebracht om de 50 meter;
 - aanvullend komt de onderrand van het raster op 10 cm boven de grond. Dit biedt das ruimte om op elke gewenste plaats iets te vergraven en een eigen doorgang te creëren;
 - aan de oostrand blijft het bestaande dichte raster gehandhaafd om te voorkomen dat dassen de snelweg op gaan;
- Inrichting zonnepark als foerageergebied:
 - hoogstamboomgaard met oude fruitrassen langs de zuidrand; oppervlakte 0,3 ha. Er worden fruitbomen van grote maat (14-16 cm omtrek) aangeplant, die al vanaf het 2e tot 3e jaar vrucht kunnen dragen. Het fruit zal in de eerste drie jaren geheel niet worden geoogst zodat het beschikbaar komt als voedselbron voor das. In de daaropvolgende jaren zal ook steeds een deel van de oogst in de boomgaard achterblijven. Daarnaast biedt de ondergroei van gras goede leefomstandigheden voor bodemdieren die als voedsel voor das dienen;
 - een haag langs zuid-, west- en noordrand in de vorm van een mantel- en zoomvegetatiezone van 10 meter breed met inheemse struiken zoals hazelaar, Gelderse roos, hondsroos. Totale oppervlakte 1,05 ha. De struiken leveren in de vorm van bessen en noten extra variatie in voedsel voor das, naast de ondergroei van gras waarin das bodemdieren kan vinden;
 - kruidenrijk grasland rondom hoogspanningsmasten en op schouwstroken. Totale oppervlakte 2,06 ha. Op deze locaties worden een mengsel van verschillende grassoorten met inheemse meerjarige kruiden zoals duizendblad, knoopkruid, margriet, rode klaver en wilde peen ingezaaid. De begroeiing in de boomgaard en zo mogelijk ook de strook onder de hoogspanningsleiding wordt in de nazomer tot vroege winter extensief begraasd door schapen (inzet van tijdelijk verplaatsbaar raster). Dit levert een lichte bemesting die extra insecten en

regenwormen oplevert als voedselbron voor das. Mocht begrazing onder de hoogspanningsleiding niet uitvoerbaar zijn, dan wordt overwogen op deze grasstrook jaarlijks een lichte bemesting met organische mest van circa 10 ton/ha aan te brengen.

- enkele (doorn)struwelen onder de hoogspanningsleiding die van noord naar zuid door het plangebied loopt, met o.a. hulst, sleedoorn en hondsroos. Dit levert voedsel en dekking;
- twee plukken struweel aan de zuidrand van het plangebied om de boomgaard met het oostelijk gelegen bosje te verbinden. Totale oppervlakte 0,005 ha;
- kruidrijk grasland in stroken van 1,50 m breed tussen de rijen zonnepanelen. Ook hier worden een mengsel van grassoorten en inheemse kruiden ingezaaid. Totale oppervlakte circa 1,85 ha;
- de akkerkruidenranden zoals beschreven in paragraaf 6.1.1 van het Activiteitenplan, oppervlakte 0,12 ha;
- gedurende de avond en nacht zijn er geheel geen activiteiten in het zonnepark;

Algemeen

- Beheer van de groenelementen:
 - de graskruidenbegroeiing van randen en schouwpaden wordt 1 tot 2 keer per jaar gemaaid en afgevoerd. De begroeiing in de boomgaard en zo mogelijk ook de strook onder de hoogspanningsleiding wordt in de 1 keer per jaar gemaaid en afgevoerd. Dit vindt plaats in de periode half juni tot eind juli, na de broedtijd van vogels en buiten de kwetsbare periode voor andere beschermde soorten.
 - omdat kort gras voor das het meest aantrekkelijk is, worden de stroken in zijn geheel, niet-gefaseerd, gemaaid. Alleen direct langs hagen en struweel blijven smalle randen gras staan;
 - vervolgens wordt de strook onder de hoogspanningsleiding en de boomgaard in de nazomer tot de vroege winter extensief begraasd door schapen (inzet van tijdelijk verplaatsbaar raster, struweel wordt uitgerasterd). Dit levert een lichte bemesting die extra insecten en regenwormen oplevert als voedselbron voor das. Mocht begrazing onder de hoogspanningsleiding niet uitvoerbaar zijn, dan wordt overwogen op deze grasstrook jaarlijks een lichte bemesting met organische mest van circa 10 ton/ha aan te brengen;
 - de hagen en struwelen worden eens per 3 tot 4 jaar teruggezet in de winterperiode december-februari, buiten de broedtijd van vogels. Jaarlijks vindt een snoeironde plaats waarbij maximaal 50% van de struiken en maximaal 50% per soort wordt gesnoeid. Zo wordt voldoende dekking en slaapplek voor huismus in stand gehouden, dekking voor das, en tevens wordt de vruchtzetting in het volgende jaar gewaarborgd. Bes- en notenrijke takken worden niet afgevoerd maar in de haag achtergelaten om als voedsel voor das en andere dieren te kunnen dienen. Nabij de huismussentillen wordt niet gesnoeid in vorstperioden zodat ook deze kwetsbare periode van huismus wordt ontzien. Tevens worden met het snoeihout takkenhopen of -rillen tussen de struiken aangelegd, in de omgeving van de huismussentillen;
- De werkzaamheden worden overdag uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Daardoor is werkverlichting niet nodig en treedt geen verstoring van dassen op door licht, of door aanwezige mensen en machines. Ook negatieve effecten op vogels en vleermuizen worden hierdoor sterk beperkt;
- Er wordt een monitoring opgezet om de effectiviteit van de maatregelen te volgen:
 - monitoring van aanwezigheid en activiteit van huismussen in de broedtijd bij de huismussentillen volgens het protocol van het Kennisdocument huismus;

- monitoring van sporen van das in het plangebied, met name langs de buitenranden en de zone onder de hoogspanningsmasten (wissels, latrines, vraatsporen), 1 keer in voorjaar en 1 keer in najaar.

Monitoring vindt jaarlijks plaats gedurende de eerste vijf jaar vanaf de start van de bouw van het zonnepark, daarna eens per vijf jaar zolang het zonnepark aanwezig is. Men is voornemens De Dassenwerkgroep te betrekken bij het uitwerken van de monitoring.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wij nemen ter aanvulling op deze maatregelen extra voorschriften op. Het betreft de volgende aanvullende mitigerende maatregelen:

- Er vindt onder andere monitoring plaats naar de sporen van de das in het plangebied. Echter, voor de monitoring dient het gebruik van de aanwezige burchten die tijdens het ecologisch onderzoek zijn aangetroffen, ook te worden gemonitord.
- De monitoring dient te starten in het eerste jaar dat de huidige nestplaatsen van de huismus en leefgebied van de das ongeschikt gemaakt worden. Indien de genomen maatregelen bijgestuurd dienen te worden, dienen deze wederom minimaal 3 jaar na realisatie, jaarlijks te worden gemonitord;
- Bij het plaatsen van de nestkasten op het ateliergebouw dienen de eisen uit het kennisdocument opgevolgd te worden. Bijvoorbeeld dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen; dit kan dichterbij elkaar, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
- De graskruidenbegroeiing van randen en schouwpaden wordt 1 tot 2 keer per jaar gemaaid en afgevoerd. Het gras moet op maximaal 5 centimeter hoogte worden gemaaid, conform Kennisdocument Das van BIJ12, zodat op gemakkelijke wijze veel wormen zijn te vinden;
- De werkzaamheden worden overdag uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang, maar niet later dan 19.00 uur. De menselijke activiteiten dienen dan te zijn afgerond, afval opgeruimd en machines en voertuigen weer uit het plangebied vertrokken, zodat de wissels en het foerageergebied weer toegankelijk is voor de das.
- De hagen en struwelen worden eens per 3 tot 4 jaar teruggezet in de winterperiode december-februari, buiten de broedtijd van vogels. Hierbij dient er te worden gelet op nieuwe (bij)burchten in het zonnepark;
- De huidige verblijfsplaatsen en functioneel leefgebied van de huismus mag pas worden verwijderd indien een ter zake deskundige heeft bepaald dat het nieuw aangelegde leefgebied kan functioneren.

Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de huismus en das niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

2.6 Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, maar uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten waarbij verbodsbepalingen worden overtreden, het bijgevoegde meldingsformulier volledig invullen en op te sturen naar info@odbn.nl.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.

Specifieke voorschriften

5. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hiergenoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het activiteitenplan d.d. 2 juni 2020 (hoofdstuk 6) en de aanvullende gegevens van 3 februari 2020, 13 maart 2020, 15 mei 2020, 4, 18 en 23 juni 2020.
6. De activiteiten en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
7. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen, voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven.
8. Bij het plaatsen van de nestkasten op het ateliergebouw dienen de eisen uit het kennisdocument opgevolgd te worden. Bijvoorbeeld dat de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen; dit kan dichterbij elkaar, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit.
9. De huidige verblijfsplaatsen en functioneel leefgebied van de huismus mag pas worden verwijderd indien een ter zake deskundige heeft bepaald dat het nieuw aangelegde leefgebied kan functioneren.
10. De graskruidenbegroeiing van randen en schouwpaden wordt minstens 1 tot 2 keer per jaar gemaaid en afgevoerd. Het gras moet op maximaal 5 centimeter hoogte worden gemaaid, conform Kennisdocument Das van BIJ12.
11. De werkzaamheden worden overdag uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang, maar niet later dan 19.00 uur. De menselijke activiteiten dienen dan te zijn afgerond, afval opgeruimd en machines en voertuigen weer uit het plangebied vertrokken, zodat de wissels en het foerageergebied weer toegankelijk is voor de das.

12. De hagen en struwelen worden eens per 3 tot 4 jaar teruggezet in de winterperiode december-februari, buiten de broedtijd van vogels. Hierbij dient er te worden gelet op nieuwe (bij)burchten in het zonnepark.
13. Er dient monitoring uitgevoerd te worden op het functioneren van de dassenburchten en vervangende verblijf- en nestplaatsen voor de huismus, door een ecologisch deskundige. Het monitoringsrapport en de monitoring dient aan de volgende eisen te voldoen:
 - a. De aanwezigheid van de das en de huismus dient in relevante seizoenen gemonitord te worden.
 - b. In het rapport dienen de aantallen dassen en huismussen en data wanneer de soorten zijn waargenomen te worden beschreven.
 - c. Een conclusie wat betreft de effectiviteit van de genomen maatregelen, alternatieve verblijfplaatsen en de lokale staat van instandhouding dient te worden getrokken voor de das en de huismus. Indien de verblijfplaatsen dan wel inrichting van het plangebied/foerageergebied in de aangevraagde situatie niet effectief blijken te zijn, dient in een verslaglegging bijsturingsmaatregelen voorgesteld te worden.
 - d. Monitoring vindt jaarlijks plaats gedurende de eerste 5 jaar vanaf ingang van deze ontheffing, daarna eens per 5 jaar, gedurende in totaal 25 jaar of zolang het zonnepark aanwezig is. Indien maatregelen worden bijgesteld, dienen deze wijzigingen nog minimaal 3 jaar jaarlijks te worden gemonitord. Het monitoringsrapport dient ieder jaar van monitoring, uiterlijk op 30 november van dat jaar, opgestuurd te worden naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer Z/093744.

BIJLAGE 2. LOCATIE ACTIVITEITEN



*Figuur 1. Locatie Sambeeksedijk 14 te Sint Anthonis
De activiteiten vinden plaats binnen het omliggende gebied.*



Figuur 2. Inrichting plangebied



Raamwerk groenstructuur zonneveld; wit is kruidrijk grasland

Figuur 3. Schematische weergave maatregelen

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Zonnepark Sambeeksedijk BV, in Sint Anthonis en Boxmeer, Z/093744

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 21 juli 2020 een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.10, tweede lid, juncto artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben **verleend** (kenmerk: Z/093744-196121) aan Zonnepark Sambeeksedijk BV inzake de ontwikkeling van een zonnepark, voor de locatie gelegen aan de Sambeeksedijk 14, 5845 ES te Sint Anthonis (gemeentecode OLO00, sectie L, nummer 281) en de kadastrale percelen met gemeentecode OLO00, sectie L, nummers 48, 47, 45, 44 en 43, in de gemeente Sint Anthonis en de kadastrale percelen met gemeentecode BMR00, sectie Q, nummers 96 en 97, in de gemeente Boxmeer. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 1 september 2024. De ontheffing geldt vanaf 1 januari 2021, voor de duur van 25 jaar, of totdat het zonnepark niet meer aanwezig is, voor wat betreft de verplichtingen in het kader van de monitoring.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 22 juli 2020 tot en met 1 september 2020 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 74 30 000. Voor inzage in de bijbehorende stukken dient een afspraak gemaakt te worden. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website www.brabant.nl/loket/vergunningen-meldingen-en-ontheffingen.

Bezwaar

Belanghebbenden kunnen tot en met 1 september 2020 ten aanzien van deze beschikking schriftelijk bezwaar in dienen. Het bezwaarschrift moet zijn voorzien van een handtekening, de naam en adres van de indiener, de dagtekening; ons kenmerk van het besluit, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar gericht is en de gronden van het bezwaar.

Het bezwaarschrift moet worden gericht aan het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, t.a.v. het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch. Wij verzoeken u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden.

Het secretariaat van de Hoor- en adviescommissie is bereikbaar op telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 16 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl. Wij wijzen u erop, dat het op dit moment nog niet mogelijk is om bezwaarschriften per e-mail in te dienen, omdat dan de wettelijk voorgeschreven handtekening op het bezwaarschrift ontbreekt.

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een 'voorlopige voorziening' te vragen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Oost-Brabant, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Een voorlopige voorziening is het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om het bezwaar te behandelen. Voorwaarde om een dergelijke voorlopige voorziening te kunnen vragen is dat er sprake is van een spoedeisend belang. Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. De Rechtbank Oost-Brabant is bereikbaar op telefoonnummer (073) 620 2020.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/093744 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, juli 2020